

GRAFOLOGIYA TA'LIMOTINING VUJUDGA KELISH TARIXI

Qodirova Gulnoza Erkinboyevna

Namangan viloyati Pop tumani 8-maktab psixologi

Annotatsiya: Ushbu maqola orqali grafologiya haqidagi boshlang'ich tushunchalar va ta'limotning vujudga kelish tarixini bilib olish mumkin.

Kalit so'zlar: Grafologiya, ta'limot, imzo, ekspert, diagnostika, sobit belgilar, yagonalik, takrorlanmas,

Grafologiya – shaxs va yozuv o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik qonuniyatlarini o'rganuvchi fan hisoblanadi. Grafologiya tarixi 300 yilga borib taqaladi. Qadimgi xujjatlarga asoslangan holda shuni aytish zarurki, bu fan bilan Neron va Konfutsiy ham shug'ullangan.

Grafologiya bo'yicha birinchi kitob 1630 yilda italyan professori Kamillo Baldo tomonidan nashr qilingan. Uning izdoshi olim va rohib Flandren yangi fanni ajralib turishi uchun ikkita yunon so'zidan foydalangan, ya'ni «grafo» yozmoq va «logos» (mahno, fan), so'zlarini qo'llagan. Biroq bu so'zni birinchi bor abbat Mishon «Grafologiya tizimi» kitobida qo'llagan, u 1872 yilda chop etilgan. Shuning uchun ham Mishon grafologiyaning otasi deb qabul qilingan. U tufayli o'tgan asrning oxirlarida, yahni XIX asrda grafologiya jamiyatlari, grafologiya bo'yicha maxsus jurnallar tashkil etilgan. U bir necha kitoblar muallifi hamda grafologiya maktabi tashkilotchisi hisoblanadi. Keyinchalik grafologiya Germaniya va Angliyada tarqala boshladi. XX asrning 20-yillarida Rossiyada D.M.Zuev - Insaev grafolog-ekspert bo'lib ish olib borgan. U «Yozuv va shaxs» monografiyasining

avtorini hisoblanadi. Grafologiyani o'rganish natijasida kelib chiqishi va tuzilishi jihatidan murakkab bo'lgan shaxsiyat xususiyatlarini qo'l yozuvi bilan tashxislash imkoniyati haqidagi taxmin ishonchli ilmiy tasdiqni olmagan; yozuvning grafik xususiyatlari va go'yo mos keladigan xarakter xususiyatlari, biografiya xususiyatlari o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri aniq bog'lanishlarni topishga urinishlar olib kelmadi. muvaffaqiyatga. Qo'l yozuvining hissiy holatga va matn ijrochisining yuqori asabiy faoliyatining ba'zi tipologik xususiyatlariga bog'liqligi eng ishonchli tarzda aniqlangan. Differensial psixologiya va psixofiziologiya bo'yicha tadqiqotlarda ba'zan boshqa usullar bilan birgalikda grafologik tahlilning alohida usullari qo'llaniladi. Ba'zi ruhiy kasalliklarda bemorlarning qo'l yozuvi o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lishi haqida dalillar mavjud. Masalan, shizofreniya bilan og'rigan bemorlarning qo'l yozuvi ko'pincha da'vogarlik, qasddan stilizatsiya bilan ajralib turadi, buning natijasida qo'l yozuvini o'rganish klinikada diagnostik ahamiyatga ega bo'lishi mumkin. Sud-tibbiyotda qo'l yozuvi identifikatsiyalash muammolarini hal qilishga imkon beruvchi xususiyatlarni aniqlash, ya'ni qo'l yozuvi namunalari bilan solishtirish, matnning ma'lum bir ijrochiga (sud-tibbiy qo'l yozuvi) tegishli ekanligini aniqlash uchun o'rganiladi. Sehrgarlarning g'oyalariga ko'ra, mikroolam va makrokosmos o'rtasidagi bog'liqlik ayniqsa qo'lda (yozuv organi sifatida) aniq namoyon bo'ladi, chunki inson qo'li boshida joylashgan ruhiy mikrokosmos va... Psixologik entsiklopediya (yunoncha grapho – yozish, tasvirlash, chizish, logos – o'qitish, fan). Sog'lom va kasal odamlarning qo'l yozuvini o'rganadigan fan. Psixiatriyada qo'l yozuvi o'zgarishlarining xususiyatlari differentsial diagnostika, sud-tibbiy (yozuvchining shaxsini aniqlash uchun) va sud-tibbiyotga ega bo'lishi mumkin ... Psixologik entsiklopediya (grafologiya) - insonning psixologik holati va sog'lig'i haqida ma'lumot olish uchun qo'l yozuvi namunalarini o'rganadigan fan. Qo'l yozuvi bilan siz odamda ma'lum kasalliklarning belgilari bor yoki yo'qligini aniqlashingiz mumkin, masalan, yengil asabiy titroq yoki pulsning buzilishi. Sud-tibbiyot grafologiyasi qandaydir ilmiy va huquqiy asosga ega: mutaxassis hujjatlarning

qalbakiligini aniqlashi yoki odamning qo'l yozuvidagi o'zgarishlarni tahlil qilish orqali psixologik holatdagi ba'zi o'zgarishlarni aniqlashi mumkin.

Grafologlarning fikriga ko'ra, ikkita bir xil qo'l yozuvi mavjud emasligi sababli, qo'l yozuvi shaxsning namoyon bo'lishining bir xil shakli, ovoz yoki yuz ifodasi kabi "imzosi" bo'lishi kerak. Qo'l yozuvining ruhiy hayotning individual xususiyatlari bilan aloqasi haqidagi taxminlar antik davrda ifodalangan bo'lsa-da, qo'l yozuvi va shaxs o'rtasidagi munosabatni o'rganuvchi birinchi batafsil asar italyan shifokori Kamillo Baldi (1622) tomonidan yozilgan. Abbe Jan Hippolyte Michon (1807-1881) zamonaviy grafologiyaning otasi hisoblanadi. Michon qo'l yozuvining o'ziga xos xususiyatlarini to'pladi va katalogladi ular shaxsiy fazilatlar o'rtasida qat'iy yozishmalar o'rnatishga harakat qildi. Mishon Krepier-Jaminning mashhur shogirdi bir ma'noli o'zgarmas korrelyatsiyaga ega "sabit belgilar" ta'limotidan voz kechib, "ustun bo'lgan yagonalik" ning yanada moslashuvchan tizimi foydasiga chiqdi. 20-asr boshlarida grafologik tadqiqotlar markazi Fransiyadan Germaniyaga ko'chirildi. Jenaning fiziologiya professori Vilgelm Preuer, jarohati tufayli qo'llarini yo'qotgan bemorlar og'iz yoki oyoq barmoqlari bilan yozganda, xuddi qo'llari bilan yozgan xatlarni xuddi shunday yozishlarini aniqladi; shunday qilib, "qo'l yozuvi" aslida "miyaning qo'lyozmasi" bo'lib chiqdi. Xuddi shunday xulosaga psixiatr Georg Meyer ham erishdi, u qo'l yozuvining "kuchliligi" psixomotor energiya bilan belgilanadi. Bu davrning boshqa grafologlari shveytsariyalik shifokor va yozuvchi Maks Pulver bo'lib, u qo'l yozuvi tahlilini ongsizlikning ramziyligi bilan bog'lagan va bu sohada etakchi obro'ga aylangan psixolog va faylasuf Lyudvig Klagesdir. 20-asr davomida grafologiya Evropa fanida psixologik test vositasi sifatida tobora muhim o'rin egallaydi. U Germaniyada eng kuchli lavozimlarga ega, u erda bir qator universitetlarda dars beradi. Qo'shma Shtatlarda 1939 yilda Garvard Psixologik Klinikasida Gordon Allport va Filipp Vernon tomonidan qo'l yozuvi va yozish paytida ifodali qo'l harakati intensiv o'rganildi. Ular shaxsning harakatlari ichki doimiylik bilan ajralib turishini aniqladilar. Agar biror kishi qandaydir xatti-

harakatlarga moyil bo'lsa, bu uning qo'l yozuvida, shuningdek, yurishi, yuz ifodalari va imo-ishoralarida namoyon bo'ladi. 1942 yilda Thea Levinson va Jozef Zubin grafik xususiyatlarni aniqlash uchun batafsil jadvallardan foydalangan holda grafologiyaga ob'ektiv xarakter berishga harakat qilishgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. N. Boymurodov “Amaliy psixologiya” Toshkent “Yangi asr avlodi” 2008
2. Z. Nishonova, Z. Qurbonova “Psixodiagnostika va eksperimental psixologiya”
“Tafakkur bo'stoni” Toshkent-2011